

17.kapittel – Guds døde menn (Jesaja kap.26;1 – 27;1)

Sangen som skulle synges i Juda land fortsetter helt til vers 19, og selvom den overflatiske betydning gjelder nasjonen Israel, gjelder dens dypere betydning *"et rettfærdig folk ... som holder fast ved sin troskap"*, som etter oppstandelsen går inn i Jerusalem og hersker sammen med Kristus i tusen år (Jes.26;1-2 Åp.20;4), som "Guds Israel" (Gal 6;16). Sannelig gir Jesaja kap. 26 den nødvendige grunnlag til å forstå Åpenbaringen kap.20.

"Denne sangen synges"

Vår betraktning av sangen fortsetter fra dette siste synspunkt, men det er ikke meningen at vi derved skal frata fra nasjonen Israel deres lovsang: *"Herre! Du skal hjelpe oss til fred. Alt det vi har gjort, har du utrettet for oss"* (v.12). Frelse er avhengig av både tro og gjerninger, og det er et emne for stort og viktig for et enkelt vers fra Skriften å gi en tilstrekkelig forklaring. Men den velkjente setning: *"For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave."* (Efes.2;8), legger en sann og fast grunnvoll å bygge på.

Det vil hjelpe å se på sammenhengen av dette vers fra Paulus' brev til efeserne. Paulus minte dem om at før de fikk høre evangeliet var de slaver av synden med bare død og tilintetgjørelse i utsikt (kap.2;1-3). De var skyldige mot Gud og ikke verdig til liv. Ingenting kunne gjøre dem verdig til tilgivelse. Men Gud ønsker ikke synderens død. Han ønsker at så mange som mulig vil bli vist rettferdighetens vei som han har åpenbart i sitt Ord – en åpenbaring som kulminerte i hans Sønnns liv, som har vist oss hvordan det i praktis er å følge denne vei.

Vi er derfor fullstendig avhengig av Gud og hans Ord (også Ordet som ble kjøpt i Kristus: Joh.1;14), for å få mulighet til å gå over fra død til liv, for det står skrevet: *"Han oppvakte oss med ham og satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus ..."* (Efes.2;6). Vi må gjøre Jesus til vår Mester og alltid ta ham med oss. Vi må bestrebe oss å være lik Jesus, og derved bli en del av det *"folk som holder fast ved sin troskap."* (Jes.26;2). Tro uten gjerninger kan Gud ikke godta.

Alle som gjøre et ærlig forsøk å følge Jesus, vet at vi har tilbøyelighet for å redusere betydningen av Guds Ord, og gjøre kompromiss og unnskyldte vår troløshet når vi prøver å gjøre det på egen hånd. Bare når vi utsletter oss selv og lar Gud ta kontroll, og bekjenner våre svakheter og manglende evner, kan vi få glede og fred i vår tro: *"For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem."* (Efes.2;10).

"Du skal hjelpe oss til fred"

I daglig selskap med Kristus Jesus vet vi at vi fortjener ikke frelse, men vi må strebe etter å følge ham på veien til Guds rike: *"for at han i de kommende tider kunne vise sin nådes overveldende rikdom i godhet mot oss i Kristus Jesus. For av nåde er dere frelst, ved tro og dette er ikke av dere selv, det [frelse] er Guds gave."* (v.7-8).

Ved Moses lærte Gud Israel denne samme sannhet: *"Det skal tjene til rettferdighet, når vi akter på å holde alle disse bud ..."* (5.Mos.6;25), og ved Jesaja i denne sangen i kapittel 26 leser vi, *"Herre! Du skal hjelpe oss til fred. Alt det vi har gjort, har du utrettet for oss."* (v.12).

Guds folk har bodd iblant nasjonene men bekjente bare en Herre (v.13). Ofte forvirret, av og til forfulgt og alltid fremmede og utlendinger, har de vendt seg til Gud og *"sendte opp stille bønner"* til ham (v.16). Deres tro har vært deres hjelp, da de som svangre kvinner har opplevd forgjeves fødselsveer (v.17-18). De visste at folk i verden hvor de bodde, hadde ingen håp og var uten Gud: *"Døde blir ikke levende, dødnings står ikke opp. Derfor hjemsøker og ødelegger du dem og gjør hvert minne om dem til intet."* (v.14).

Guds folks øyne er festet på *"de kommende tider"*, som begynner ved Jesu gjenkomst: *"Dine døde skal bli levende. Mine lik skal oppstå. Våkn opp og juble, dere som bor i støvet! For dugg over grønne urter er din dugg, og jorden gir døde tilbake til livet."* (v.19). Derfor må de troende være tålmodige og vente på Herres komme: *"Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over! For se, Herren går ut fra sin bolig for å hjemsøke dem som bor på jorden for deres misgjerning. Jorden skal la det blod som er utøst på den, komme for dagen, og ikke mer dekke sine drepte."* (v.20-21).

Vi må ikke lese Bibelen på samme måte som man leser en avis. Vi må bruke tid og tenke over ord og uttrykk som Gud bruker. I dette tilfelle må vi særlig legge merke på uttrykkene: *"Dine døde"* og *"Mitt folk"*. Daniel forteller oss at det blir en oppstandelse av både de rettferdige og de opplyste men urettferdige (Dan.12;2), som nødvendiggjør Kristi domstol hvor han skiller mellom sauene (de som følger Kristus og kjenner hans røst) og geitene (de som "følger" ham men ikke på riktig måte) (se Matt.25;31-33).

"Våkn opp ... dere som bor i støvet"

Men Jesaja, likesom også Paulus i første korinterbrevet kap.15, ikke nevner dommen, for de som er forkastet lever ikke; de dør den annen død. De er ikke Guds folk som blir frelst fra den kommende vrede, men blir fortæret av Guds rettferdige dommer. Guds folk som er "døde" skal få evig liv. De skal *"våkne opp"*, for Gud er ikke de døde Gud, men de levendes, for de lever alle for ham (Luk.20;37-38), og de *"skal få det igjen i de rettferdiges oppstandelse."* (Luk.14;14). I Bibelen bruker Gud bildet om innhøstningen: Gud selv er bonden og hans folk er avlingen som innhøstes og oppbevares i låven til bondens bruk. I Israel var det tre innhøstningstider – bygghøsten, hvetehøsten og frukthøsten. Gud befalte at israelittene skulle holde tre tilsvarende høytider, nemlig påskehøytiden, pinsefesten og løvsalenes høytid (3.Mos. kap.23). I første korinterbrevet kap.15 bruker Paulus dette trefoldige innhøstningsbilde i sin forklaring om oppstandelsen av Guds "døde" – de som hører Kristus til.

Guds hensikt er å ta ut fra verdens store mengde, et folk for sitt navn (Ap.gj.15;14): *"til å bli likedannet med hans Sønnns bilde"* (Rom.8;29). Dette mønster ser vi i den naturlige verden. Det finnes en utallig mengde frø men forholdsvis bare få av dem spirer til en ny plante. Fra den utallige mengde mennesker som har levd siden Adams tid, vil Gud, ved sitt Ord, ta ut et folk til sitt navn og hensikt. Disse "døde" blir oppreist til evig liv i Guds trefoldige innhøsting: *"Men nå er Kristus oppstått fra de døde og er blitt **førstegrøden** [symbolisert av førstegrøden ved påskehøytiden] av dem som er sovnet inn. Kristus er **førstegrøden**."*

Deretter skal de som hører Kristus til, bli gjort levende ved hans komme [symboliserte av pinsefesten]. Deretter kommer enden, når han overgir riket til Gud og Faderen [symbolisert av løvsalenes fest] (1.Kor.15;20-24).

Livets bok blir åpnet to ganger

*"Deretter kommer enden", skrev Paulus, og vi hører Johannes vitner: "Men de andre døde ble ikke levende før de tusen år var gått." (Åp.20;5). Disse "andre døde" er resten av "Guds døde" som han vil ta ut fra verdens dødelig befolkning som lever i tusenårsriket under Kristi og de helliges styre. Ved å sette v.5 i parentes, får vi en bedre forklaring om de to siste faser av Guds folks oppstandelse: "Jeg så troner, og de satte seg på dem, og det ble gitt dem makt til å holde dom ... og de ble levende og hersket samme med Kristus i tusen år. [Men de andre døde (d.v.s. Guds døde) ble ikke levende før de tusen år var gått.] Dette er den første oppstandelse. Salig og hellig er den som har **del** (de som er forkastet har ingen del i dette, for de dør) i den første oppstandelse. Over dem har den annen død ingen makt. De skal være Guds og Kristi prester, og regjere med ham i tusen år." (v.4-6).*

Når de tusen år er til ende, vil den siste del av Guds avlinger bli innhøstet. Vi finner ingen detaljer om dette i Skriften, for det er Kristi domstol som opprettes når han kommer igjen som har med evangeliets budskap å gjøre. Opplysning om løvsalenes fests symbolske betydning blir gitt for første gang i Åp.20;7-15. Livets bok blir faktisk åpnet to ganger; den annen død rammer utro disipler både ved Jesu gjenkomst og ved slutten av tusenårsriket. Så står det i Jesaja: *"På den tid skal Herren med sitt sverd, det hårde og store og sterke, hjemløse Leviatan, den raske dragen, og Leviatan, den buktende dragen, og han skal drepe uhyret som er i havet."* (kap.27;1).

Resultatet er at Guds hensikt blir oppfylt. Den siste fiende – døden – blir tilintetgjort, og jorden blir befolket bare av Guds folk. De var døde, men se, de lever i all evighet. Så vil Gud *"være alt i alle"* (1.Kor.15;28).

ⁱ Dette uttrykk kan forstås som at de troende er i himmelen **nå**. Det kan derfor ikke bety: "i Guds himmel". Men den greske tekst sier ikke "i himmelen", men **"i de himmelske"** og den greske betydning er: "i opphøyete posisjoner. De kristne i Efesus, og ikke bare der, men alle kristne i hele verden, er blitt gjort levende i Kristus, ikke i Guds himmel, men til liv i denne verden, adskilt og opphøyet fra de vantro og derfor "i opphøyete posisjoner" i forhold til dem.